

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 4/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Miroslavom Gašparíkom, Podzámska 66, Sereď, vo veci namietaného porušenia ich základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta a jeho uznesením sp. zn. 4 Tp 2/2012 z 24. augusta 2012 a postupom Krajského súdu v Trnave a jeho uznesením sp. zn. 5 Tpo 41/2012 z 25. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED],

██████████, a ██████████ ██████████ (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva „na to, aby ich záležitosť bola spravodlivo a verejne prejednaná nezávislým a nestranným súdom“ zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením sp. zn. 4 Tp 2/2012 z 24. augusta 2012 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením sp. zn. 5 Tpo 41/2012 z 25. októbra 2012.

Z obsahu predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právny predchodca sťažovateľov za zúčastnil trestného konania v postavení poškodeného, ktoré inicioval trestným oznámením podaným 12. septembra 2011, a to vo veci trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Počas prípravného konania však právny predchodca sťažovateľov 13. marca 2012 zomrel. Podľa vyjadrenia sťažovateľov jeho úmrtie orgánom činným v trestnom konaní náležite oznámil splnomocnenec poškodeného, pričom sťažovatelia orgánom činným v trestnom konaní následne preukázali „*prechod práv na základe Osvedčenia o dedičstve zn. 10D/35/2012 OS Galanta právoplatného 10.8.2012 po nebohom poškodenom*“.

Sťažovatelia uvádzajú: „*Napriek uvedenému dňa 21.8.2012 v čase, kedy existovalo právoplatné osvedčenie o dedičstve po poškodenom, podala OP Galanta návrh na ustanovenie opatrovníka nebohému poškodenému. OS Galanta tento návrh prijal a o niekoľko dní rozhodol Uznesením zn. 4Tp 2/2012, vydaným dňa 24.8.2012 o vyhovení návrhu OP Galanta, čím pri plnom vedomí vychádzajúc z obsahu samotného rozhodnutia právoplatne ustanovil opatrovníka mŕtvemu účastníkovi konania (to že poškodeného pokladal za účastníka konania vyplýva zo samotného rozhodnutia).*“

Sťažovatelia v sťažnosti argumentujú: „*Strana sťažovateľov má za to, že je dostatočným spôsobom v tejto sťažnosti preukázané, že v opatrovníckom súdnom konaní došlo k významnému zásahu do procesných práv na spravodlivý súdny proces, najmä vec nebola (vôbec) spravodlivo a verejne prejednaná pred nezávislým a nestranným súdom.*

Nespravodlivosť spočíva v tom, že opatrovnícke súdy rozhodli o statusových právach fyzickej osoby po zániku jej fyzickej integrity a jej spôsobilosti mať akékoľvek práva a povinnosti v rozpore s § 7 Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s Trestným poriadkom, ktorý v § 48 ods. 4 ustanovuje prechod práv na poškodených, ako aj v rozpore s Trestným poriadkom v § 48 ods. 3, ktorý explicitne viaže vydanie opatrovníckeho uznesenia na podmienky, ktoré neboli splnené. V neposlednom rade boli porušené práva poškodených v trestnom konaní garantované § 46 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého poškodený má právo okrem iného sa vyjadriť, či súhlasí s trestným sťažaním, má právo uplatniť nárok na náhradu škody, robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie, predkladať dôkazy, nazerať do spisov a preštudovať ich.“

Sťažovatelia na základe uvedeného v závere sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľov 1) [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], 2) [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], 3) [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na to, aby ich záležitosť bola spravodlivo a verejne prejednaná nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod zn. 4Tp 2/2012 a Krajského súdu Trnava v konaní vedenom pod zn. 5Tpo 41/2012 porušené bolo.

Okresnému súdu Galanta sa ukladá, aby zrušil svoje uznesenie o ustanovení opatrovníka zn. 4Tp 2/2012 z dôvodu jeho rozporu s Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Krajskému súdu Trnava sa ukladá, aby zrušil svoje uznesenie o ustanovení opatrovníka zn. 5Tpo 41/2012 z dôvodu jeho rozporu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľom sa priznáva - každému finančné zadostučinenie 3 000 € spolu vo výške 9 000 €, ktoré sú Okresný súd Galanta a Krajský súd Trnava spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu, so spôsobom platby

bezhotovostne na účet ich právneho zástupcu Mgr. Miroslava Gašparíka, advokáta so sídlom Podzámska 66, 926 01 Sereď, vedený [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ].

Okresný súd Galanta a Krajský súd Trnava sú spoločne a nerozdielne povinní uhradiť sťažovateľom trovy konania a trovy právneho zastúpenia vo výške 437,70 € na účet ich právneho zástupcu Mgr. Miroslava Gašparíka, advokáta so sídlom Podzámska 66, 926 01 Sereď, vedený [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu."

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Je objektívnou skutočnosťou, že v namietanom trestnom konaní v súvislosti s predmetným ustanovením opatrovníka došlo k nezákonnému excesu a nerešpektovaniu statusu sťažovateľov ako právnych nástupcov nebohého poškodeného. Z obsahu sťažnosti a jej príloh je však zrejmé, že na základe opakovaných podnetov splnomocnenca sťažovateľov Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) uznala dôvodnosť námietok splnomocnenca proti postupu v namietanom trestnom konaní a v liste č. k. IV/6 GPt 162/13-6 a IV/6 GPt 163/13-6 z 13. septembra 2013 konštatovala: *„Pozostalí po zomrelom [REDAKOVANÉ] majú v tomto konaní postavenie poškodeného, a preto sú osobami oprávnenými na nahliadnutie do trestného spisu a majú nárok si v konaní uplatňovať riadne všetky oprávnenia poškodeného.“*

Generálna prokuratúra k zjednaniu nápravy zistených nedostatkov prijala opatrenie, keď na nedostatky *„bola písomným vybavením upozornená Krajská prokuratúra Trnava a zároveň jej bolo uložené, aby ihneď urobila opatrenia na zrušenie ustanoveného opatrovníka“*.

Okresná prokuratúra na základe uvedeného podala okresnému súdu návrh na zrušenie opatrovníka a uznesením sp. zn. 4 Tp/3/2012 z 9. októbra 2013 okresný súd podľa ustanovenia § 48 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) ustanovenie opatrovníka zrušil.

Uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Galante ČVS: ORP-659/OEK-GA-2012 z 15. júla 2013 o zastavení trestného stíhania napadol splnomocnenec sťažovateľov (ako poškodených) sťažnosťou z 18. novembra 2013, v ktorej predostrel všetky námietky sťažovateľov voči postupu v trestnom konaní. Prokurátor vykonávajúci dozor na zákonnosťou prípravného konania uznesením sp. zn. 3 Pv 597/12 z 12. decembra 2013 predmetné uznesenie o zastavení trestného stíhania zrušil. Splnomocnenec sťažovateľov následne realizoval práva sťažovateľov ako poškodených, keď mu bolo v súlade s ustanovením § 69 ods. 1 Trestného poriadku umožnené nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu sa vec sťažovateľov nachádzala v štádiu prípravného konania so vznesením obvinenia konkrétnej osobe.

Ústavný súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že podnety, ktoré splnomocnenec sťažovateľov adresoval prokuratúre ako orgánu dozoru nad zákonnosťou prípravného konania, boli efektívne a splnili požadovaný účel, keďže následne došlo k akceptácii postavenia sťažovateľov ako právnych nástupcov nebohého poškodeného a napokon aj k zrušeniu namietaného ustanovenia opatrovníka.

V danej situácii by ingerencia ústavného súdu znamenala duplicitné poskytnutie ochrany právam sťažovateľov, ktorých porušenie namietajú, čo je v rozpore s primárnym účelom ústavnej sťažnosti, ktorým je poskytnutie ochrany právam, ktorých porušenie sa namieta, v prípadoch, v ktorých ostatné právne prostriedky nápravy zlyhali, respektíve nevedli k náprave.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľov je potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z týchto dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia a ďalšími návrhmi sťažovateľov, ako aj nedostatkami sťažnosti (zákonom predpísané náležitosti - plná moc udelená advokátovi má všeobecnú podobu, pričom zákon o ústavnom súde vyžaduje udelenie plnej moci s výslovným uvedením, že sa udeľuje pre účely zastupovania v konaní pred ústavným súdom; sťažovatelia obsahovo vznášajú námietku porušenia „spravodlivého procesu“, avšak nesprávne označujú namiesto čl. 46 ods. 1 ústavy čl. 48 ods. 2 ústavy) sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2015